Gymnázium a Střední odborná škola Moravské Budějovice

Maturitní témata – profilová část

Obor: 75-41-M/01 Sociální činnost

Předmět: Praktická zkouška z odborných předmětů

Školní rok: 2026/2027
Forma: praktická zkouška před maturitní komisí

Složení zkoušky: Samostatný výkon na odborném pracovišti (max. 50 bodů)
Písemná zkouška ze sociálního poradenství a práva (max. 50 bodů)
(místo výkonu 2. části – učebna VT – 120 minut čistého času)

- žák si vylosuje jedno z témat:
- a) výkon na pracovišti u cílové skupiny děti do 3 let věku + písemná práce na téma senioři a ZTP
- b) výkon na pracovišti u cílové skupiny seniorů + písemná práce na téma nezaopatřené děti v různých typech rodin

Varianta A
Samostatný výkon na odborném pracovišti (max. 50 bodů) – dětská skupina

Péče o hygienu rukou a úst dítěte

- nácvik správného mytí rukou a úst
- kdy si dítě umývá ruce – praktická ukázka
- péče o ruce u dítěte (hygienické/desinfekční ubrousky – zásady správného používání, mazání krémem)
- novorozenec – porod, vymezení období, vývoj

Péče o dítě při podávání stravy

- podávání stravy
- nácvik samostatnosti
- správné stolování
- správný úchop pomůcek k jídlu
- kojenec – vymezení období, vývoj

Péče o dítě při rozvoji hrubé motoriky

- správné vymezení schopností dítěte
- praktická ukázka nácviku hrubé motoriky u 2letého dítěte
- aktivita rozvíjející hrubou motoriku
- hrubá motorika – popis rozvoje v jednotlivých obdobích
- pomůcky k nácviku hrubé motoriky

Péče o dítě při nácviku jemné motoriky

- správné vymezení schopností dítěte

- praktická ukázka nácviku jemné motoriky u 2letého dítěte
- aktivita rozvíjející jemnou motoriku
- jemná motorika – popis rozvoje v jednotlivých obdobích
- pomůcky k nácviku jemné motoriky

Péče o vyprazdňování dítěte

- výměna pleny u dítěte
- nácvik vyprazdňování na nočník/wc
- hygiena u znečištěného dítěte
- inkontinence u dětí – fyziologická/patologická
- pomůcky při inkontinenci dítěte

Péče o dítě při rozvoji hudebních dovedností

- výběr vhodné hudební aktivity pro dítě
- nácvik písně, hry na hudební nástroj
- propojení smyslového vnímání
- batole – vymezení období, vývoj

Péče o dítě při vycházce

- zajištění bezpečnosti
- naplánování vycházky
- podpůrné aktivity při vycházce
- bezpečnost a pomůcky k zajištění bezpečnosti venku i ve vnitřním prostředí
- nebezpečí pádů
- úrazy u dětí

Péče o spánek dítěte

- denní režim
- zásady ukládání dětí ke spánku
- praktická ukázka
- spánek u dítěte – popis v jednotlivých věkových obdobích
- pomůcky ke spánku

Maturitní témata – profilová část

Obor: 75-41-M/01 Sociální činnost

Předmět: Praktická zkouška z odborných předmětů

Školní rok: 2026/2027
Forma: praktická zkouška před maturitní komisí

Varianta A – písemná práce – 120 minut čistého času

SPO v rámci důchodové politiky se zaměřením na starobní důchody
- nárok na SD, podmínky, předstihové řízení
- výpočet data odchodu do starobního důchodu
- výpočet starobního důchodu
- modelová situace zaměřená na rodinu seniora

SPO v rámci důchodové politiky se zaměřením na ID a systém nemocenského pojištění
- invalidní důchod, podmínky, invalidita z mládí
- přivýdělky u invalidních důchodů, typy
- dlouhodobá nemoc a přechod do ID
- výpočet nemocenské, porušení léčebného režimu
- modelová situace zaměřená na rodinu invalidního důchodce

SPO v rámci příspěvku na péči
- vznik nárok na PNP
- sociální šetření – zpráva ze sociálního šetření, provedení zápisu
- typy závislostí u PNP
- modelová situace osoby žádající o PNP

SPO v rámci dávek pro osoby se zdravotním postižením
- dávky pro osoby se ZP od 1. – 3. pilíře
- zdravotní pojištění pro osoby se ZP a návaznost na zákon o pomoci osobám se ZP
- senior jako plátce zdravotního pojištění a modelová situace krizové situace osoby se ZP
- výpočet příspěvku na kompenzační pomůcky

SPO v rámci důchodové politiky se zaměřením na pozůstalostní důchody
- rodič senior s nezaopatřeným dítětem
- úmrtí v rodině
- systém pozůstalostních důchodů – výjimky
- propočet délky trvání pozůstalostního důchodu, přiznání základní a procentní výměry
- modelová situace osoby v obtížné životní situaci

SPO v rámci důchodové politiky se zaměřením na obtížnou životní situaci
- podmínky přiznání SD a ID
- osoba bez nároku starobní důchod nebo ID
- dávkový systém pro osoby v hmotné nouzi

- superdávka
- modelová situace při šetření zákonných skutečností pro přiznání superdávky

SPO v rámci důchodové politiky se zaměřením na předčasný SD a přivýdělky

- vznik nároku na SD – výpočet data odchodu
- možnost přivýdělku při nepřerušení pracovní činnosti
- podmínky pro předčasný SDvýpočet předčasného starobního důchodu
- modelová situace na výše uvedená témata

SPO v rámci starobních a pozůstalostních důchodů ve spojení s dávkami SSP

- souběh starobních a pozůstalostních důchodů, změna výměr
- výjimky u pozůstalostních důchodů se zaměřením na prodloužení z důvodu úmrtí
- dávky SSP související s úmrtím v rodině, nárokovost na dávky, podmínky, stanovení výše dávky
- modelová situace rodiče seniora – vdovce, vdovy

Varianta B – Samostatný výkon na odborném pracovišti – domov pro seniory (max. 50 bodů)

Péče o klienta na lůžku

Úprava lůžka po délce a šířce s imobilním klientem

- umístění lůžka v pokoji
- základní vybavení lůžka
- pomůcky doplňující lůžko
- imobilizační syndrom a jeho prevence

Zabezpečení imobilního klienta, prevence pádů

- pomůcky sloužící k zabezpečení klienta
- první pomoc v případě pádu

Nebezpečí pádů a následných komplikací (závrať, mdloba, zlomeniny)

- první pomoc při náhlé mdlobě
- první pomoc při zlomeninách

Osobní péče o klienta

Ranní hygienická péče o nemocného na lůžku

- význam hygienické péče o nemocného na lůžku

- úkony, které hygienická péče zahrnuje
- pomůcky potřebné k ranní hygieně nemocného

Postup při péči o inkontinentní nemocné

- základní pomůcky u inkontinentních nemocných
- inkontinence, zácpa a průjem jako nemoc – nebezpečí dehydratace u seniorů s průjmovým onemocněním – zásady rehydratace

Péče o opruzeniny

- místa a příčiny vzniku opruzenin
- základní pečovatelské intervence

Osobní péče o klienta

Celková koupel na lůžku (v koupelně)

- význam hygienické péče
- úkony, které celková hygienická péče zahrnuje
- potřebné pomůcky
- vybavení koupelny klientů se sníženou soběstačností

Zásady při péči o pomůcky

- dekontaminační postup
- desinfekce – základní desinfekční prostředkyprvní pomoc při zasažení kůže a sliznic desinfekčními prostředky
- sterilizační postupy

Podávání stravy, jako součást ranní hygieny klientů

Pomoc při příjmu jídla a tekutin, krmení nemocných

- dietní systém
- zásady podávání stravy
- tekutiny, bilance tekutin
- podávání stravy u pacientů se specifickými potížemi
- nebezpečí aspirace při podávání stravy – první pomoc

Péče o dutinu ústní

- péče o zuby, zubní protézu, zvláštní péče o dutinu ústní

Zhodnocení stavu výživa u klienta

- antropometrická měření – váha, míra, BMI
- výživová anamnéza – význam a její vypracování

Maturitní témata – profilová část

Obor: 75-41-M/01 Sociální činnost

Předmět: Praktická zkouška z odborných předmětů

Školní rok: 2026/2027
Forma: praktická zkouška před maturitní komisí

Pohybová aktivizace

Změny poloh nemocného na lůžku, otáčení nehybného klienta, posazování, přemístění do křesla, nácvik chůze / o berlích, pomocí chodítka, chůze o holi, /

- význam vhodné polohy
- pomůcky doplňující lůžko
- kompenzační pomůcky k nácviku chůze
- léčebné polohy – druhy

Nácvik základní soběstačnosti a sebeobsluhy

- kompenzační pomůcky potřebné k sebeobsluze klientů se sníženou soběstačností

Péče o proleženiny a opruzeniny a odlehčování predilekčních míst

- vznik proleženin a opruzenin, rozsah, příčiny vzniku
- prevence a léčba

Zajištění bezpečnosti klientů při pohybové aktivizaci

- pomůcky zajišťující bezpečnost klientů
- pomůcky k polohování klientů

Sociální aktivizace klienta s demencí

Výběr, metodický rozbor a provedení vhodné aktivizace vzhledem k typu klienta a druhu postižení

- psychologické zvláštnosti klienta s demencí
- cíle sociální aktivizace
- aktivizace mentálních schopností
- podpora kognitivních funkcí

Trénování paměti seniorů

- vypracování a aplikace vhodné mentální aktivizace

Sociální aktivizace klienta se smyslovým postižením

Výběr, metodický rozbor a provedení vhodné aktivizace vzhledem k typu klienta a druhu postižení

- zvláštnosti v přístupu ke klientovi se zrakovým nebo smyslovým postižením
- cíle sociální aktivizace
- aktivizační techniky vhodné pro klienty se smyslovým postižením

Kompenzační pomůcky pro klienty s postižením zraku a sluchu

- asistenční psi pro klienty se smyslovým postižením (význam, dělení)

Maturitní témata – profilová část

Obor: 75-41-M/01 Sociální činnost

Předmět: Praktická zkouška z odborných předmětů

Školní rok: 2026/2027
Forma: praktická zkouška před maturitní komisí

Sociální aktivizace klienta se somatickým postižením
Výběr, metodický rozbor a provedení vhodné aktivizace vzhledem k typu klienta a druhu postižení

- zvláštnosti v přístupu ke klientovi se somatickým postižením
- příčiny tělesného omezení
- cíle sociální aktivizace
- aktivizační techniky vhodné pro klienta se somatickým postižením

Kompenzační a protetické pomůcky pro klienty se somatickým postižením

- protetické pomůcky, jejich dělení, význam a použití
- kompenzační pomůcky, jejich dělení, význam a použití

Součástí každého tématu je sledování fyziologických funkcí klientů.

- **Měření tlaku krevního** a zápis naměřených hodnot do zdravotnické dokumentace (správný postup při měření, pomůcky a správné zhodnocení TK).
- **Měření tělesné teploty** a zápis naměřených hodnot do zdravotnické dokumentace (správný postup při měření, pomůcky a správné zhodnocení tělesné teploty)
- **Měření pulsu** a zápis naměřených hodnot do zdravotnické dokumentace (správný postup při měření a správné zhodnocení pulsu)

Maturitní témata – profilová část

Obor: 75-41-M/01 Sociální činnost

Předmět: Praktická zkouška z odborných předmětů

Školní rok: 2026/2027
Forma: praktická zkouška před maturitní komisí

Varianta B – písemná práce – 120 minut čistého času

SPO v rámci politiky zaměstnanosti
- pasivní politika zaměstnanosti včetně výpočtu podpory v nezaměstnanosti
- evidence na ÚP
- aktivní politika zaměstnanosti
- modelová situace rodiny s nezaopatřenými dětmi na výše uvedená témata včetně výpočtu

SPO v rámci nemocenského pojištění
- nemocenské pojištění pro zaměstnance a OSVČ
- dávky zaměřené na rodiny s nezaopatřenými dětmi, porušení léčebného režimu
- výpočet krátkodobého ošetřovného pro úplnou rodinu a rodinu samoživitele
- důvody k přiznání OČR
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, podmínky pro přiznání, výpočet dávky
- modelová situace rodiny s nezaopatřenými dětmi na výše uvedená témata

SPO v rámci nemocenského pojištění
- nemocenské pojištění pro zaměstnance a OSVČ
- dávky zaměřené na rodiny s nezaopatřenými dětmi
- podmínky pro přiznání PPM, výpočet PPM
- otcovská dovolená, podmínky, výše dávky
- dohoda mezi rodiči o převzetí dítěte do PPM
- modelová situace rodiny s nezaopatřenými dětmi na výše uvedená témata

SPO v rámci nemocenského pojištění a systému státní sociální podpory
- nemocenské pojištění pro zaměstnance a OSVČ
- dávky zaměřené na rodiny s nezaopatřenými dětmi v rámci SSP
- PPM a rodičovský příspěvek
- testované dávky – výpočet a přiznání porodného, práce s tiskopisem
- rodičovský příspěvek, typ dávky, nárokovost, výše, délka otcovská dovolená, podmínky, výše dávky
- modelová situace rodiny s nezaopatřenými dětmi na výše uvedená témata

SPO v rámci náhradní rodinné výchovy
- krátkodobá a dlouhodobá pěstounská péče
- financování pěstounské péče, rozdělení dávek
- podmínky hostitelské péče
- výpočet příspěvku na motorové vozidlo

- modelová situace rodiny s nezaopatřenými dětmi v náhradní rodinné výchově

SPO u rodiny s nezaopatřenými dětmi v obtížné sociální situaci
- pojem rodina, nezletilé dítě, nezaopatřené dítě
- obtížná životní situace: úmrtí v rodině
- pozůstalostní důchody se zaměřením na nárokovost dle typu rodiny
- modelová situace rodiny s návazností na dávku SSP – pohřebné

SPO u rodiny s handicapovaným dítětem
- vznik invalidity z mládí
- dlouhodobá nemoc, dlouhodobé ošetřovné
- rodičovský příspěvek a přiznání příspěvku na péči
- typy PNP, výše, průběh sociálního šetření
- průkazy TP, ZTP, ZTP/P
- modelová situace v návaznosti na systém sociálních služeb

SPO u ekonomicky a sociálně slabé rodiny
- třípilířový systém zaměřený na rodinu s dětmi
- dávky z 1. – 3. pilíře se zaměřením na superdávku
- model superdávky, systém dávek v hmotné nouzi
- mimořádná okamžitá pomoc
- modelová situace v návaznosti na systém dávek a sociálních služeb pro osoby po výkonu trestu, odvykací léčbě a samoživitele